

КОМПЛЕКСНАЯ РАБОТА ПА БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ І ЛІТАРАТУРЫ

БЛАНК ЗАДАННЯЎ 11 клас

Варыянт 1

Заданне 1. Пазнайце слова па яго лексічным значэнні і вызначце яго родавую прыналежнасць. Адказы запішыце ў адпаведных слупках табліцы.

Максімальная колькасць балаў – 6.

Узор:

Слова	Лексічнае значэнне	м. р. / ж. р.
запіс	Пісьмовая перадача, змест чаго-н.; запісаныя на паперы думкі, заўвагі і пад.	м. р.

Словы для даведкі: дроб, карцеч, лотаць, папараць, сажань, сенажаць.

Заданне 2. Слова можа мець адзін, два, тры і больш суфіксаў. Можа мець нулявы (матэрыяльна не выражаны) суфікс. А можа не мець суфіксаў зусім. Размяркуйце наступныя словы па асобных слупках табліцы. У кожным з прапанаваных слоў вызначце суфікс (суфіксы).

Максімальная колькасць балаў – 6.

Дуброва, аб'езд, абазваць, лаўлю, абоі, адразу, (паехаць) вечарам, буралом, вясенні, вазон, зноў, даўгагрывы.

Заданне 3. Падбярыце да шасці з сямі слоў, пададзеных у табліцы, такія словы з наступнага абзаца, каб ад асноў кожнай пары можна было ўтварыць неаказіянальныя складаныя назоўнікі або прыметнікі (г. зн. яны павінны змяшчаць у нарматыўных слоўніках літаратурнай мовы). Упішыце па шэсць падабраных і ўтвораных слоў у адпаведныя ячэйкі табліцы. Насупраць незапатрабаванага слова пастаўце ў другім і трэцім слупках прочырк.

Зямля, маскіраваць, пісаць, праходзіць, утварыць, час.

Заўвага: аснова слова з першага слупка павінна ў складаным слове ісці першай, а ў другім слупку ніводнае слова не павінна паўтарацца.

Максімальная колькасць балаў – 6.

Узор:

кніга	друкаваць	кнігадрукаванне
-------	-----------	-----------------

Заданне 4. Вывучэнне геаграфіі Беларусі ўключае ў сябе апісанне разнастайных прыродных кампанентаў і рэсурсаў. Раскрыйце дужкі і размясціце назвы геаграфічных паняццяў у адпаведных слупках табліцы.

Максімальная колькасць балаў – 6.

(азёрна)ледавіковая слаістая гліна
(вулканагенна)асадкавая тоўшча
(Заходне)Еўрапейская платформа
(каменна)вугальныя адклады
(мелка)водны марскі басейн
(геа)структурныя элементы

Заданне 5. У заданні ўсе прыклады згрупаваны па пэўнай граматычнай прымеце. Але ў кожнай групе ёсць лішні прыклад. Знайдзіце і запішыце яго нумар у адпаведным слупку. Патлумачце свой выбар.

Максімальная колькасць балаў – 6.

Узор:

Прыклады	Трэцяе лішняе (нумар)	Тлумачэнне
<i>1. Від сувязі паміж словамі ў словазлучэнні:</i> 1) вясёлыя канікулы; 2) вывучыць верш; 3) мая кніга.	2	1 і 3 – дапасаванне; 2 – кіраванне.

Заданне 6. Абапіраючыся на прыведзеныя ў левым слупку табліцы дзеясловы, складзіце шэсць фразеалагізмаў. Для гэтага выкарыстайце прапанаваныя ў наступным абзацы словы, ужываючы іх у форме патрэбнага склону і ліку. Запішыце складзеныя фразеалагізмы ў правым слупку насупраць адпаведных ім значэнняў.

Словы-кампаненты для складання фразеалагізмаў: *агульны, голас, да, з, ікона, на, назоўнік, палец, паміж, пан, пераплёт, у, хоць, чужы.*

Заўвага: адзін з дзеясловаў павінен быць ужыты не ў форме інфінітыва.

Максімальная колькасць балаў – 6.

Заданне 7. Перакладзіце тэкст на беларускую мову.

Максімальная колькасць балаў – 6.

Вошел молодой человек лет двадцати пяти, блещущий здоровьем, с смеющимися щеками, губами и глазами. Зависть брала смотреть на него. Он был причесан и одет безукоризненно, ослеплял свежестью лица, белья, перчаток и фрака. По жилету лежала изящная цепочка, с множеством мельчайших брелоков. Он вынул тончайший батистовый платок, вдохнул ароматы Востока, потом небрежно провел им по лицу, по глянцевитой шляпе и обмакнул лакированные сапоги. (По И. Гончарову.)

Заданне 8. Уважліва прачытайце прапанаваны ўрывак з твора Янкі Купалы “Магіла льва” і пагадзіцеся ці не пагадзіцеся з прапанаванымі сцверджаннямі, паставіўшы + (“плюс”) у адпаведным слупку.

Максімальная колькасць балаў – 6.

Абведзен быў высокім мурам
Палац, як той астрог, кругом.
Сталетні ліпы ўкруг панура
Стагналі ночаю і днём.

Баярын тамка жыў багаты,
Яшчэ лятамі малады,
Да сваявольства быў заўзяты,
Па-свойму час губляў з нуды.

Усюды броіў самазбродам,
Тварыў закон свой і свой суд
Над абнядоленным народам,
Што збыць не меў сіл сваіх пут.

Заданне 9. Пазнайце пісьменнікаў на партрэтах і падпішыце іх, з пераліку твораў выберыце тыя, якія належаць канкрэтна гэтаму пісьменніку або не належаць нікому з прадстаўленых тут пісьменнікаў. Упішыце нумары твораў у адпаведныя ячэйкі.

Максімальная колькасць балаў – 6.

Пералік твораў:

1. “Memento mori”
2. “Над брацкай магілай”
3. “Непаўторная вясна”
4. “Подых навальніцы”
5. “Загадка”
6. “На пыльнай дарозе”
7. “Трохі пра вечнае”
8. “Мая Бесядзь”
9. “Людзі на балоце”

Заданне 10. У 2024 годзе мінула 85 гадоў з таго дня, як была надрукавана адна з найлепшых беларускіх камедый, у якой супрацьпастаўлена разумная праўда і хлуслівая сіла. Сутнасць гэтай сілы аўтар выразіў трапным выразам – “свінтус грандыёзус”. Пісьменнік вядомы як стваральнік не толькі драматургічных твораў, але і баек, фельетонаў. Здагадайцеся, пра які твор ідзе размова і хто яго аўтар.

Уявіце сабе, што вы прымаеце ўдзел у стварэнні трэйлера да фільма па гэтай камедыі. Ваша задача – адабраць тры найбольш яркія эпізоды (павінны быць у тэксце твора), якія будуць уключаны ў трэйлер, патлумачыць свой выбар і напісаць закадравы тэкст (да 200 слоў). У тэксце неабходна прадставіць асноўных герояў, расказаць, пра што фільм, але пры гэтым захаваць інтрыгу. Памятайце, што тэкст пажадана звязаць з выбранымі эпізодамі.

Для даведкі: трэйлер – кароткі відэаролік, які складаецца з найбольш відовішчых фрагментаў фільма і выкарыстоўваецца для анонсу або рэкламы.

Максімальная колькасць балаў – 6.